

załącznik
do uchwały Nr XVII/112/2015
Rady Gminy Wąbrzeźno
z dnia 21 grudnia 2015 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA 2016 R.**

Informacje ogólne

Gmina Wąbrzeźno sąsiaduje z gminami: Płużnica, Książki i Dębowa Łąka (powiat wąbrzeski), Chełmża (powiat toruński), Radzyń Chełmiński (powiat grudziądzki) oraz Kowalewo Pomorskie (powiat golubsko-dobrzyński).

Siedziba władz gminy znajduje się w mieście Wąbrzeźno, które pełni funkcję powiatowego ośrodka administracyjno-usługowego oraz stanowi obszar koncentracji terenów predysponowanych do urbanizacji. Na terenie Gminy Wąbrzeźno znajduje się 35 miejscowości, a 42 łącznie z przysiółkami i koloniami. Gminę podzielono na 21 sołectw: Cymbark, Czystochleb, Jarantowice, Jaworze, Ludowice, Łabędź, Małe Radowiska, Myśliwiec, Orzechówko, Orzechowo, Pływaczewo, Przydwórz, Ryńsk, Sitno, Stanisławki, Trzcianek, Trzciano, Wałycz, Wałyczyk, Węgorzyn i Zieleń.

W Gminie Wąbrzeźno według danych z ewidencji ludności na dzień 25 listopada 2015 r. zamieszkiwało 8.831 mieszkańców, w tym:

- mężczyzn – 4.404,
- kobiet – 4.427.

Obecnie na obszarze gminy odnotować można dodatni przyrost naturalny. Struktura wieku mieszkańców gminy jest prawidłowa, lecz obserwuje się stały wzrost udziału liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W wieku produkcyjnym występuje przewaga mężczyzn, natomiast w wieku poprodukcyjnym zaobserwować można drastyczny spadek liczby mężczyzn. Najliczniejszą grupą wiekową w gminie są osoby pomiędzy 30 a 34 rokiem życia. W wieku produkcyjnym w gminie zamieszkuje 5.619 osób, co stanowi 63,63 % ogółu mieszkańców.

Istniejąca sieć osadnicza gminy wykształciła się na bazie funkcji rolniczej. Mimo, iż na terenie gminy nie wykształcił się ośrodek gminny w strukturze sieci osadniczej wyróżniają się miejscowości o najwyższej liczbie mieszkańców tj. Wałycz - 1033 osoby, Ryńsk - 775 osób, Czystochleb - 608 osób, Myśliwiec – 533 osoby, Jarantowice - 488 osób, Pływaczewo - 473 osoby i Zieleń 461 osób. Wsie te pełnią rolę lokalnych ośrodków obsługi mieszkańców oraz aktywności społeczno-gospodarczej.

Bezrobocie jest jedną z głównych przyczyn nasilenia się alkoholizmu wśród dorosłych i młodzieży. Głównym miejscem zatrudnienia dużej liczby mieszkańców gminy jest rolnictwo, jednakże ten sektor gospodarki charakteryzuje się występowaniem tzw. ukrytego bezrobocia. Na podstawie danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Wąbrzeźnie na koniec października 2015 r. z terenu Gminy Wąbrzeźno było zarejestrowanych 615 osób bezrobotnych, co stanowi 6,96 % ogółu mieszkańców gminy.

W Gminie Wąbrzeźno utrwalają i pogłębiają się istotne cechy bezrobocia:

- duży udział bezrobotnych kobiet – 60,81 %,
- znaczny udział wśród bezrobotnych ludzi młodych tj. osoby, do 25 roku życia – 22,28 %,
- wysoki udział długotrwale bezrobotnych – 65,53 %,
- niski poziom kwalifikacji zawodowych bezrobotnych pozostający w dalszym ciągu w dużej dysproporcji w stosunku do oczekiwań pracodawców.

Na terenie Gminy Wąbrzeźno znajduje się jedna Szkoła Podstawowa w Jarantowicach, do której uczęszcza 121 uczniów oraz trzy Zespoły Szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum) w Myśliwcu, Ryńsku i Zieleniu, do których uczęszcza łącznie 770 uczniów. Działa 5 punktów przedszkolnych w: Myśliwcu, Ryńsku, Jarantowicach, Zieleniu i Wałyczu, do których uczęszcza łącznie 103 dzieci.

Z rozmów z młodzieżą szkół podstawowych i gimnazjów wynika, że co 4-5 uczeń pił alkohol w wieku 10-11 lat. Pierwszym czynnikiem sprzyjającym takiemu obniżaniu się wieku inicjacji alkoholowej jest wzrost tolerancji rodziców. Większość badanych dzieci piła alkohol

w trakcie uroczystości rodzinnych i w obecności rodziców. Zjawisko przyjmowania przez uczniów narkotyków jest w ocenie nauczycieli zjawiskiem marginalnym. Przyznają jednak, że co najmniej w kilku przypadkach uczniowie mają kontakt z substancjami odurzającymi.

Obecnie w Gminie Wąbrzeźno funkcjonuje 31 punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości powyżej 4,5 % alkoholu z wyjątkiem piwa, do spożycia poza miejscem sprzedaży.

Brak pracy wśród dorosłych, zwiększające się z roku na rok bezrobocie powodowało, że osoby te aby zapomnieć o istniejących problemach zaczynały "topić swoje smutki w alkoholu", co niestety powoduje wzrastające konflikty w rodzinach, dochodzi do częstszych awantur, bijatyk, temu wszystkiemu przyglądają się dzieci, które są osobami bezbronnymi i bezsilnymi, a ich dotychczasowe życie zaczyna zmieniać się i wtedy jedyną ich bronią jest agresja w stosunku do rówieśników. Dzieci z takich rodzin jak wykazały badania częściej popadają w konflikty z otoczeniem, słabiej się uczą i szybciej wpadają w nałogi.

W 2010 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu oraz w Ośrodku Profilaktyki i Uzależnień Interwencji Kryzysowej z Izbą Wyrzeźwień w Grudziądzu przebywało 6 osób. Niektóre z nich przebywały tam kilkakrotnie. Nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

Odnotowano 16 interwencji policji, których powodem była awantura domowa wszczęta pod wpływem alkoholu bądź zakłócanie porządku publicznego wywołanego pod wpływem alkoholu.

W 2011 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu oraz w Ośrodku Profilaktyki i Uzależnień Interwencji Kryzysowej z Izbą Wyrzeźwień w Grudziądzu przebywało łącznie 26 osób. Powodem zatrzymań było przede wszystkim zakłócanie porządku publicznego. Niektóre spośród tych osób przebywały tam kilkakrotnie jednak tak jak w latach ubiegłych nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

W 2012 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu oraz w Ośrodku Profilaktyki i Uzależnień Interwencji Kryzysowej z Izbą Wyrzeźwień w Grudziądzu przebywało łącznie 25 osób. Powodem zatrzymań były przede wszystkim awantury domowe. Niektóre spośród tych osób przebywały tam kilkakrotnie jednak tak jak w latach ubiegłych nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

W 2013 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu przebywało 16 osób. Powodem zatrzymań były przede wszystkim awantury domowe. Nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

W 2014 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu przebywało 17 osób. Powodem zatrzymań były przede wszystkim awantury domowe. Nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

W okresie od 01.01.2015 r. do 30.09.2015 r. w Izbie Wyrzeźwień w Toruniu przebywały 24 osoby. Powodem zatrzymań były m.in. awantury domowe, zagrożenia życia i zdrowia. Nie odnotowano zatrzymań wśród dzieci i młodzieży.

Z uwagi na zauważane problemy mieszkańców gminy związane z alkoholizmem i narkomanią, podejmowane są działania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Wszelkie działania dotyczące tych problemów lub profilaktyki realizowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zwaną dalej Komisją współpracującą przede wszystkim z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie, szkołami z terenu gminy, Komendą Powiatową Policji w Wąbrzeźnie, Gminną Biblioteką Publiczną w Pływaczewie wraz z filiami, sołectwami i Przychodnią Kemed prowadzącą Poradnię Psychiatryczną i Leczenia Uzależnień, ze Stowarzyszeniem „Nasza Gmina”, Stowarzyszeniem Kół Gospodyń Wiejskich, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy oraz innymi podmiotami.

Działania podejmowane przez Komisję związane są zarówno z profilaktyką przejawiającą się w organizowaniu konkursów, rozprowadzaniu w środowisku informacji, ulotek o tematyce

uzależnień, zajęć sportowych czy świetlicowych, organizowaniu innych form spędzania wolnego czasu, festynów promujących zdrowy styl życia oraz z konkretną pomocą rodzinom, w których pojawia się problem z nadużywaniem alkoholu lub osobom mającym problem z alkoholem. W działaniach profilaktycznych bardzo chętnie bierze udział młodzież oraz uczniowie szkół z terenu gminy.

Ponadto Komisja prowadzi bibliotekę zaopatrzoną w 82 pozycje książkowe o tematyce uzależnień, przemocy domowej, dotyczących agresji albo DDA - Dorosłych Dzieci Alkoholików, a także w 12 kaset VHS. Z zasobów biblioteki bezpłatnie mogą korzystać wszyscy zainteresowani. Komisja utworzyła gminny punkt konsultacyjny, w którym prowadzone są m.in. rozmowy motywacyjne, mające na celu:

- pomoc przez rozmowę w zrozumieniu własnego postępowania i jego skutków,
 - pomoc w przemyśleniu własnego problemu,
 - pomoc w podjęciu decyzji o dobrowolnym poddaniu się leczeniu odwykowemu lub terapii.
- W trudnych przypadkach poprzez udokumentowanie prowadzonych rozmów postępowanie takie stanowi część dokumentacji w sprawach kierowania do sądu wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Podstawowymi zadaniami punktu konsultacyjnego są:

- diagnoza wstępna problemu alkoholowego, uzależnień, przemocy w rodzinie itp.,
- motywowanie zarówno osób uzależnionych, jak i osób współuzależnionych do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, kierowanie do leczenia specjalistycznego,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- gromadzenie i udzielanie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji,
- konsultacje psychologiczne.

W 2010 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 16 osób, z tego 6 osób stawiło się na wezwanie i wykazało chęć współpracy dotyczącą korzystania z Poradni Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu. Nie skierowano żadnego wniosku do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

W 2011 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 66 osób, w tym 13 osób wzywanych już w 2010 r. Spośród wezwanych 31 osób podjęło leczenie. Wobec 18 osób zaprzestano wezwań z uwagi na różne przyczyny m.in.: zgon osoby, wcześniejszy sądowy nakaz leczenia, bezzasadność leczenia, przeciwwskazania zdrowotne. Na rozmowy motywująco-interwencyjne wezwano ponownie 17 osób. Nie wniesiono żadnego wniosku do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

W 2012 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 15 nowych osób z tego 12 osób się stawiło, 10 osób wykazało chęć korzystania z Poradni Uzależnień i Współuzależnień od Alkoholu, wobec 2 osób nie było podstaw do leczenia odwykowego. Ponadto kontynuowano weryfikację leczenia odwykowego podjętego w 2011 r. przez 25 osób. W 2012 r. spośród osób, które nie stawiły się w 2011 r. wzywano ponownie 12, z czego 5 osób podjęło leczenie. Nadto 3 osoby zakończyły leczenie, wobec 4 osób zaprzestano wezwań z uwagi na różne przyczyny m.in.: zgon osoby, bezzasadność leczenia, przeciwwskazania zdrowotne. Skierowano 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

W 2013 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 21 nowych osób, z tego 17 osób się stawiło, 13 osób wykazało chęć podjęcia leczenia odwykowego. W stosunku do osób, które się nie stawiły na wezwania lub odmówiły podjęcia dobrowolnego leczenia skierowano 6 wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Kontynuowano również weryfikację leczenia odwykowego podjętego w 2011 r. i 2012 r., w razie przerwania leczenia

wzywano na rozmowy w celu omówienia kontynuowania leczenia lub kierowano wniosek o leczenie przymusowe. Jedna osoba zrealizowała i zakończyła Program dla Osób Pijących Ryzykownie. W 2013 r. łącznie skierowano do Sądu Rejonowego w Chełmnie z siedzibą w Wąbrzeźnie 18 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

W 2014 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 15 nowych osób, z tego 11 osób się stawiło, 9 osób wykazało chęć podjęcia leczenia odwykowego. W stosunku do osób, które się nie stawiły na wezwania lub odmówiły podjęcia dobrowolnego leczenia skierowano 4 wnioski do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Kontynuowano również weryfikację leczenia odwykowego podjętego w 2011 r., 2012 i 2013 r., w razie przerwania leczenia wzywano na rozmowy w celu omówienia kontynuowania leczenia lub kierowano wniosek o leczenie przymusowe. Trzy osoby zrealizowały i zakończyły program leczenia odwykowego. W 2014 r. łącznie skierowano do Sądu Rejonowego w Chełmnie z siedzibą w Wąbrzeźnie 8 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Natomiast do 25.11.2015 r. wezwano na rozmowy motywująco-interwencyjne 21 nowych osób, z tego 10 osób się stawiło, 8 osób wykazało chęć podjęcia leczenia odwykowego. W stosunku do osób, które się nie stawiły na wezwania lub odmówiły podjęcia dobrowolnego leczenia skierowano 7 wniosków do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego. Kontynuowano również weryfikację leczenia odwykowego podjętego w 2011, 2012, 2013 i 2014 r., w razie przerwania leczenia wzywano na rozmowy w celu omówienia kontynuowania leczenia lub kierowano wniosek o leczenie przymusowe. Dwie osoby zrealizowały i zakończyły program leczenia odwykowego. Do 25.11.2015 r. skierowano, do Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie łącznie 9 wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

Przeciwdziałanie zagrożeniom spowodowanym nadużywaniem alkoholu wymaga przeprowadzenia odpowiedniej profilaktyki wśród całego środowiska, jest to bardzo ważne, aby uświadomić osobom zagrożonym, jak i pozostałym, że nadużywanie alkoholu oraz innych używek wpływa bardzo negatywnie nie tylko na ich życie, ale również i na całe otoczenie.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r. jest kontynuacją zadań realizowanych w Gminie Wąbrzeźno w latach poprzednich i stanowi spis działań wynikających z zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286 z późn.zm.) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.).

Rozdział 1 **Postanowienia ogólne**

§ 1. Użyte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r. określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r. poz. 1286 z późn.zm.) lub ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii – ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012 r. poz. 124 z późn.zm.);
- 2) Program – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r.;
- 3) Komisja – Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 4) GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie;
- 5) Gmina – Gmina Wąbrzeźno.

§ 2.1. Źródłem finansowania Programu są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki własne Gminy przeznaczone na zadania z zakresu problematyki alkoholowej i narkomanii.

2. Wydatki ponoszone na realizację zadań Programu realizowane są zgodnie z załącznikiem.

§ 3. Realizatorami Programu są:

- 1) Komisja;
- 2) GOPS;
- 3) inne podmioty, którym zlecane będą zadania Programu.

Rozdział 2

Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu

§ 4. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu realizowane będzie poprzez:

- 1) zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez kontynuację współpracy i wsparcie finansowe Poradni Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień w Przychodni Kemed w Wąbrzeźnie, która umożliwi mieszkańcom Gminy korzystanie z programów i usług prowadzonych przez placówkę;
- 2) finansowanie zajęć terapeutycznych i pozaterapeutycznych dla młodzieży i ich rodziców lub opiekunów prowadzonych w ramach programu leczniczego pod warunkiem, że zajęcia nie są finansowane przez płatnika publicznego NFZ;
- 3) dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń i kursów dla terapeutów i realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA);
- 4) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

§ 5. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- 1) zwiększanie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych przez picie alkoholu;
- 2) organizację lub dofinansowanie szkolenia dla funkcjonariuszy policji, GOPS, pedagogów szkolnych i nauczycieli, członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień, wczesnej interwencji;
- 3) koordynację działań osób, instytucji i służb zajmujących się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie na terenie Gminy tj. kościoła, policji, GOPS, szkół, stowarzyszeń itp.;
- 4) umożliwienie korzystania z pomocy prawnej i pomocy pracownika socjalnego w GOPS;
- 5) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 6) dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń dla terapeutów i realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA);
- 7) współpracę i wspieranie lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji;
- 8) pomoc dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi m.in. poprzez tworzenie i finansowanie lub współfinansowanie działań podejmowanych przez szkoły, GOPS

i świetlice oraz dofinansowywanie lub finansowanie obozów, zajęć i programów oraz działalności świetlic gminnych;

- 9) współpracę z Województwem Kujawsko-Pomorskim w ramach wspólnej realizacji i wspólnego uczestnictwa w finansowaniu zadania o nazwie: Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie”;
- 10) zakup, przygotowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz oferty uzyskania pomocy;
- 11) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. ”Gminny Tydzień – Stop Przemocy” albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, nt. zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci na terenie Gminy przy udziale szkół Gminy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;
- 12) prowadzenie punktu konsultacyjnego w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

§ 6. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- 1) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w szkołach gminnych;
- 2) dofinansowanie szkoleń dla pedagogów i nauczycieli ze szkół gminnych niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych w szkołach;
- 3) finansowanie lub dofinansowanie szkoleń dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i pracowników świetlic gminnych, umożliwiających rozpoznawanie sygnałów wskazujących na „picie szkodliwe”, a także na rozwijanie się procesu uzależnienia się;
- 4) organizowanie lub dofinansowanie szkoleń, warsztatów, pogadanek, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce dotyczącej alkoholizmu dla rodziców, uczniów szkół gminnych oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy itp.;
- 5) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. ”Dzień bez uzależnień” lub „Tydzień bez uzależnień” albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;
- 6) dofinansowanie innych kampanii edukacyjnych organizowanych na terenie Gminy mogących przyczynić się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych z terenu Gminy;
- 7) zorganizowanie szkolenia dla właścicieli sklepów i sprzedawców z terenu Gminy mających na celu ograniczenie możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez małoletnich i ograniczenie zakupu i spożywania alkoholu przez osoby dorosłe, których zachowanie wskazuje na stan po spożyciu alkoholu;
- 8) szkolenia dla członków Komisji;
- 9) zwiększenie zasobów bibliotek: Komisji, gminnych i szkolnych o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką, uzależnieniami, pomocy rodzinom i podjęcie działań w kierunku zwiększenia zainteresowania mieszkańców posiadającym księgozbiorem;
- 10) zakup broszur, ulotek i innych materiałów edukacyjnych i informacyjnych związanych z problematyką uzależnień i rozprowadzanie ich wśród mieszkańców Gminy;
- 11) wydanie broszury informacyjnej zawierającej informacje dotyczące działalności i roli Komisji, informacje teled adresowe o placówkach specjalistycznych, punkcie konsultacyjnym itp. i rozprowadzenie jej wśród mieszkańców Gminy;
- 12) organizację, współorganizację, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, głównie sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, dofinansowanie organizacji

międzyszkolnych zawodów sportowych, dofinansowanie biletów wstępu i dojazdu na basen w Wąbrzeźnie;

- 13) organizowanie oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, imprez oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczno- edukacyjno- rekreacyjno – turystyczne;
- 14) ścisłą współpracę z policją i współdziałanie w akcjach na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych;
- 15) organizację lub udział w kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach;
- 16) organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym itp.;
- 17) przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy.

§ 7. W ramach Programu wspierana będzie działalność instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służąca rozwiązywaniu problemów alkoholowych, a dla realizacji celów współpraca z mediami.

§ 8. Komisja podejmować będzie interwencje w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy, występować będzie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego oraz wspierać zatrudnienie socjalne.

Rozdział 3 Dostępność alkoholu

§ 9. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie ograniczenia dostępności alkoholu następować będzie poprzez:

- 1) przestrzeganie, wyznaczonego uchwałą Rady Gminy limitu punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu z wyjątkiem piwa, przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy;
- 2) cofanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w przypadkach określonych w ustawie.

Rozdział 4 Przeciwdziałanie narkomanii

§ 10. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem następowało będzie poprzez:

- 1) zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez kontynuację współpracy i wsparcie finansowe Poradni Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień w Przychodni Kemed w Wąbrzeźnie, która umożliwi mieszkańcom Gminy korzystanie z programów i usług prowadzonych przez placówkę;
- 2) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

§ 11. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej poprzez:

- 1) umożliwienie korzystania z pomocy prawnej i pomocy pracownika socjalnego w GOPS;

- 2) rozpowszechnianie informacji teled adresowych o placówkach lub punktach zajmujących się problematyką narkomanii;
- 3) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. "Gminny Tydzień – Stop Przemocy" albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, nt. zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;
- 4) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.

§ 12. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- 1) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w poszczególnych szkołach gminnych;
- 2) finansowanie lub dofinansowanie szkoleń dla pedagogów, nauczycieli i pracowników świetlic gminnych umożliwiających rozpoznawanie sygnałów wskazujących na spożywanie substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, a także na rozwijanie się procesu uzależnienia się;
- 3) dofinansowanie szkoleń dla pedagogów i nauczycieli niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych na terenie szkół gminnych;
- 4) organizowanie lub dofinansowanie szkoleń, warsztatów, pogadanek, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce dotyczącej alkoholizmu dla rodziców, uczniów szkół gminnych oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy itp.;
- 5) zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki narkomanii, metod przeciwdziałania i walki z nią – kampanie edukacyjne;
- 6) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. "Dzień bez uzależnień" lub „Tydzień bez uzależnień" albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;
- 7) szkolenia dla członków Komisji;
- 8) zwiększenie zasobów bibliotek: Komisji, gminnych i szkolnych o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką, uzależnieniami, pomocy rodzinom i podjęcie działań w kierunku zwiększenia zainteresowania mieszkańców posiadaniem księgozbiorem;
- 9) zakup broszur, ulotek i innych materiałów edukacyjnych i informacyjnych związanych z problematyką uzależnień i rozprowadzanie ich wśród mieszkańców Gminy;
- 10) organizację, współorganizację, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, głównie sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy;
- 11) organizowanie oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, imprez oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczno- edukacyjno- rekreacyjno – turystyczne;
- 12) organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących wolny od używek i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym itp.;
- 13) przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy.

§ 13. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii oraz współpraca z mediami.

Rozdział 5

Wykorzystanie środków finansowych

§ 14. Środki Finansowe przeznaczone na realizację Programu wydawane będą zgodnie z Planem finansowym na 2016 r. stanowiącym załącznik do Programu oraz będą przyznawane zgodnie z regulaminem przyznawania i rozliczania środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz ze środków własnych Gminy przeznaczonych na profilaktykę uzależnień.

§ 15. Dyspozycje finansowe dotyczące wydatków w oparciu o wnioski Komisji lub zaopiniowanie przez Komisję, realizuje Wójt.

Rozdział 6

Działalność kontrolna

§ 16. Realizacja Programu podlega kontroli Wójta Gminy.

Rozdział 7

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

§ 17. Do zadań Komisji należy w szczególności:

- 1) wykonywanie Programu i składanie rocznego sprawozdania Wójtowi Gminy do 31 marca roku następnego;
- 2) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na podstawie udzielonych przez Wójta upoważnień;
- 3) podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu;
- 4) opiniowanie wniosków o zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie określonym ustawą.

Rozdział 8

Zasady wynagrodzenia członków Komisji

§ 18. Ustala się miesięczne wynagrodzenie dla Przewodniczącego Komisji za wykonywanie obowiązków określonych w Regulaminie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w wysokości 300,00 zł, a dla członków Komisji 80,00 zł za posiedzenie.

§ 19. Członkom Komisji przysługuje zwrot kosztów przejazdu poza teren Gminy. Rodzaj środka transportu oraz zasadność wyjazdu określa Wójt. Jeżeli wyjazd następuje przy użyciu samochodu stanowiącego własność delegowanego członka stosuje się stawki za 1 km określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów niebędących własnością pracodawcy. Przejechane kilometry liczy się od Urzędu Gminy do miejsca delegowania i z powrotem.

Za wykonywanie obowiązków członka Komisji na terenie Gminy zwrot kosztów przejazdu nie przysługuje, jeżeli członek Komisji otrzymuje wynagrodzenie określone w § 18.

§ 20. Członkowie Komisji będący pracownikami Urzędu Gminy lub gminnych jednostek organizacyjnych za wykonywanie obowiązków w godzinach pracy zachowują prawo do wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia bez prawa do otrzymania wynagrodzenia określonego w § 18.

Rozdział 9 **Postanowienia końcowe**

§ 21. Program realizowany jest w ścisłej współpracy i współdziałaniu z organami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

§ 22. Do kontroli warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych upoważnia się wytypowanych przez Wójta pracowników Urzędu Gminy oraz członków Komisji.

§ 23. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych.

PLAN FINANSOWY NA 2016 R.

Na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2016 r., przewidziano środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki własne Gminy przeznaczone na ten cel w kwocie **70.000,00** złotych.

Lp.	Nazwa zadania	Rodzaj zadania	Planowana kwota realizacji zadań
	Planowane zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi		53.000,00
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	<ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez kontynuację współpracy i wsparcie finansowe Poradni Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień w Przychodni Kemed w Wąbrzeźnie, która umożliwi mieszkańcom Gminy korzystanie z programów i usług prowadzonych przez placówkę; 2) finansowanie zajęć terapeutycznych i pozaterapeutycznych dla młodzieży i ich rodziców lub opiekunów prowadzonych w ramach programu leczniczego pod warunkiem, że zajęcia nie są finansowane przez płatnika publicznego NFZ; 3) dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń i kursów dla terapeutów i realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA); 4) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin. 	9.000,00
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	<ol style="list-style-type: none"> 1) zwiększanie skuteczności interwencji prawno-administracyjnych wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodziny powodowanych przez picie alkoholu; 2) organizację lub dofinansowanie szkolenia dla funkcjonariuszy policji, GOPS, pedagogów szkolnych i nauczycieli, członków Zespołu Interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień, wczesnej interwencji; 3) koordynację działań osób, instytucji i służb zajmujących się pomocą ofiarom przemocy w rodzinie na terenie Gminy tj. kościoła, policji, GOPS, szkół, stowarzyszeń itp.; 4) umożliwienie korzystania z pomocy prawnej i pomocy pracownika socjalnego w GOPS; 5) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego; 6) dofinansowanie lub sfinansowanie szkoleń dla terapeutów i realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i dorosłych dzieci alkoholików (DDA); 7) współpracę i wspieranie lekarzy pierwszego kontaktu w stosowaniu metod wczesnej diagnozy i krótkiej interwencji; 8) pomoc dzieciom z rodzin z problemami alkoholowymi m.in. poprzez tworzenie i finansowanie lub współfinansowanie działań podejmowanych przez szkoły, GOPS i świetlice oraz 	17.000,00

		<p>dofinansowywanie lub finansowanie obozów, zajęć i programów oraz działalności świetlic gminnych;</p> <p>9) współpracę z Województwem Kujawsko-Pomorskim w ramach wspólnej realizacji i wspólnego uczestnictwa w finansowaniu zadania o nazwie: Kujawsko-Pomorska „Niebieska Linia” Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie”;</p> <p>10) zakup, przygotowywanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dla mieszkańców gminy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz oferty uzyskania pomocy;</p> <p>11) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. ”Gminny Tydzień – Stop Przemocy” albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, nt. zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci na terenie Gminy przy udziale szkół Gminy, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;</p> <p>12) prowadzenie punktu konsultacyjnego w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	
3.	<p>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży</p>	<p>1) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w szkołach gminnych;</p> <p>2) dofinansowanie szkoleń dla pedagogów i nauczycieli ze szkół gminnych niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych w szkołach;</p> <p>3) finansowanie lub dofinansowanie szkoleń dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i pracowników świetlic gminnych, umożliwiających rozpoznawanie sygnałów wskazujących na „picie szkodliwe”, a także na rozwijanie się procesu uzależnienia się;</p> <p>4) organizowanie lub dofinansowanie szkoleń, warsztatów, pogadanek, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce dotyczącej alkoholizmu dla rodziców, uczniów szkół gminnych oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy itp.;</p> <p>5) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. ”Dzień bez uzależnień” lub „Tydzień bez uzależnień” albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;</p> <p>6) dofinansowanie innych kampanii edukacyjnych organizowanych na terenie Gminy mogących przyczynić się do zmniejszenia spożycia alkoholu przez młodzież i dorosłych z terenu Gminy;</p> <p>7) zorganizowanie szkolenia dla właścicieli sklepów i sprzedawców z terenu Gminy mających na celu ograniczenie możliwości zakupu i spożywania alkoholu przez małoletnich i ograniczenie zakupu i spożywania alkoholu przez osoby dorosłe, których zachowanie wskazuje na stan po spożyciu alkoholu;</p> <p>8) szkolenia dla członków Komisji;</p> <p>9) zwiększenie zasobów bibliotek: Komisji, gminnych i szkolnych o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką, uzależnieniami, pomocy rodzinom i podjęcie działań w kierunku zwiększenia zainteresowania mieszkańców posiadającym księgozbiorem;</p> <p>10) zakup broszur, ulotek i innych materiałów edukacyjnych i informacyjnych związanych z problematyką uzależnień i rozprowadzanie ich wśród mieszkańców Gminy;</p> <p>11) wydanie broszury informacyjnej zawierającej informacje dotyczące działalności i roli Komisji, informacje teleadresowe o placówkach specjalistycznych, punkcie konsultacyjnym itp. i rozprowadzenie jej wśród mieszkańców Gminy;</p> <p>12) organizację, współorganizację, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, głównie sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, dofinansowanie organizacji międzyszkolnych zawodów sportowych, dofinansowanie biletów wstępu i dojazdu na basen w Wąbrzeźnie;</p> <p>13) organizowanie oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy,</p>	22.000,00

		<p>impresz oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczno - edukacyjno - rekreacyjno – turystyczne;</p> <p>14) ścisłą współpracę z policją i współdziałanie w akcjach na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych;</p> <p>15) organizację lub udział w kampanii społecznej na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach;</p> <p>16) organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym itp.;</p> <p>17) przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy.</p>	
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	<p>1) wspieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych zaangażowanych w działalność rozwiązywania problemów alkoholowych, działających aktywnie na terenie Gminy współpracujących w sposób ciągły z lokalną społecznością oraz gminą, a także posiadających informacje oraz monitorujących i analizujących lokalne potrzeby w zakresie zagrożeń i potrzeb służących przeciwdziałaniu alkoholizmowi i rozwiązywaniu problemów alkoholowych;</p> <p>2) edukacja publiczna i współpraca z mediami.</p>	5.000,00
Planowane zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii			10.000,00
1.	Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem	<p>1) zwiększenie dostępności niezbędnych oddziaływań terapeutycznych poprzez kontynuację współpracy i wsparcie finansowe Poradni Psychiatrycznej i Leczenia Uzależnień w Przychodni Kemed w Wąbrzeźnie, która umożliwi mieszkańcom Gminy korzystanie z programów i usług prowadzonych przez placówkę;</p> <p>2) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.</p>	2.000,00
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej	<p>1) umożliwienie korzystania z pomocy prawnej i pomocy pracownika socjalnego w GOPS;</p> <p>2) rozpowszechnianie informacji teledoresowych o placówkach lub punktach zajmujących się problematyką narkomanii;</p> <p>3) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. "Gminny Tydzień – Stop Przemocy" albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, nt. zjawiska przemocy w rodzinie, w tym przemocy wobec dzieci na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych;</p> <p>4) prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin.</p>	1.000,00
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży	<p>1) dofinansowanie programów profilaktycznych realizowanych w poszczególnych szkołach gminnych;</p> <p>2) finansowanie lub dofinansowanie szkoleń dla pedagogów, nauczycieli i pracowników świetlic gminnych umożliwiających rozpoznawanie sygnałów wskazujących na spożywanie substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, a także na rozwijanie się procesu uzależnienia się;</p> <p>3) dofinansowanie szkoleń dla pedagogów i nauczycieli niezbędnych do realizacji profesjonalnych programów profilaktycznych na terenie szkół gminnych;</p>	6.500,00

		<ol style="list-style-type: none"> 4) organizowanie lub dofinansowanie szkoleń, warsztatów, pogadanek, spektakli informacyjno – edukacyjnych o tematyce dotyczącej alkoholizmu dla rodziców, uczniów szkół gminnych oraz dzieci i młodzieży z terenu Gminy itp.; 5) zwiększenie wiedzy i świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki narkomanii, metod przeciwdziałania i walki z nią – kampanie edukacyjne; 6) współorganizowanie i współfinansowanie kampanii edukacyjno – informacyjnej pn. "Dzień bez uzależnień" lub „Tydzień bez uzależnień” albo przeprowadzoną pod inną nazwą w zależności od podjętych działań i formy kampanii, na terenie Gminy przy udziale szkół gminnych, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pływaczewie, sołectw oraz świetlic gminnych; 7) szkolenia dla członków Komisji; 8) zwiększenie zasobów bibliotek: Komisji, gminnych i szkolnych o nowe pozycje książkowe oraz multimedialne o tematyce związanej z profilaktyką, uzależnieniami, pomocy rodzinom i podjęcie działań w kierunku zwiększenia zainteresowania mieszkańców posiadanych księgozbiorem; 9) zakup broszur, ulotek i innych materiałów edukacyjnych i informacyjnych związanych z problematyką uzależnień i rozprowadzanie ich wśród mieszkańców Gminy; 10) organizację, współorganizację, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, głównie sportowych dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy; 11) organizowanie oraz dofinansowanie profilaktycznych i terapeutycznych obozów dla dzieci i młodzieży z terenu Gminy, imprez oraz innych form wypoczynku letniego i zimowego uwzględniającego programy lub zajęcia profilaktyczno - edukacyjno - rekreacyjno – turystyczne; 12) organizowanie, współorganizowanie, dofinansowanie przedsięwzięć profilaktycznych promujących wolny od używek i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu, polegających na organizowaniu imprez i zajęć o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym, sportowym itp.; 13) przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy. 	
	Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii oraz współpraca z mediami	<ol style="list-style-type: none"> 1) wspieranie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych działających aktywnie na terenie Gminy współpracujących w sposób ciągły z lokalną społecznością oraz gminą, a także posiadających informacje oraz monitorujących i analizujących lokalne potrzeby w zakresie zagrożeń i potrzeb służących rozwiązywaniu problemów narkomanii; 2) współpraca z mediami. 	500,00
	Wynagrodzenia oraz delegacje dla członków Komisji		7.000,00
	RAZEM		70.000,00